

Litterointi

Sokea Päivi Vigg

Ääniä keittiöstä

00:00:00 **Haastateltava Päivi Vigg:**

Jaahas.

Avustaja Suvi:

Jaahas.

Haastateltava Vigg:

Oliks sulla joku lautanen tai paperi tai joku minkä päällä sulla on se mokkaruutu?

Avustaja Suvi:

Joo mä tuon ensin nää mokkaruudut täst näin ni mä haen sit.

Haastateltava Vigg:

Ai sä toit mulle koko lautasellisen.

Avustaja Suvi:

Joo mää toin koko lautasellisen täält näin ni saat sit vähä muutki.

Haastateltava Vigg:

Ai sää meinasit et muilleki riittää. Kiitos.

00:00:22 **Toimittaja Katriina Reijonen:**

Päivi Vigg, sä toivotit Moreenimedian tervetulleeksi tänne sun kotiisi Salon Perniöön ja olet just loihtinut tuossa meille ruokaa. Saatiin vähän syödä yhdessä ja rupertellaan ensin. Ja kuten sä tuossa sähköpostissa kirjoititkin, niin lupasit että et näe vaivaa tän ruoan eteen. Mutta fakta on kuitenkin se, että sä et näe yhtään mitään, mutta ihan ensin haluaisin kysyä, että millainen voimavara huumorintaju sulle on sun arjessa?

00:00:54 **Haastateltava Vigg**

Kiitos kysymästä ja kiva jos ruoka maistui. Huumori on välillä hyvinkin mustaa, mutta se on mun mielestä semmoinen. Se on taitolaji, toisaalta, mut mä tykkään niinku että huumorin kautta asiat on jotenkin niinku mulle itselleni selvempiä ja ja semmoisia muka... mä mä rakastan huumoria, eri lajin huumoria. Tykkään siitä ja mun mielestä

niinku ihmisten pitäisi oppia enemmän nauramaan itselleen ja ja niin kun nauraa tavallaan toisten kanssa eikä toisille.

00:01:32 Toimittaja Reijonen:

No Päivi, olet nyt 47-vuotias ja olet sokeutunut 20-vuotiaana. Millaista oli menettää kyky nähdä?

00:01:42 Haastateltava Vigg:

No niinku itsekin tuossa sanoit, kaksikymppisenä, että kaksikymppisenä niin sulla on elämä edessä. Sä ajattelet että mä oon nyt 20. Mä opiskelen mun ammattiin, joka on ollut haave pienestä pitäen päästä terveydenhoitajaksi, tai niinku kuusivuotiaana kirjoitin "toiveammatti: verenkaivaja". Niin tota terveydenhuoltoala oli mun unelma. Mä ajattelin, että jonain päivänä mä menen naimisiin. Saan lapsia, saan miehen, mulla on kartano-Volvo, omakotitalo. Ja sitten mä huomaan kaksikymppisenä, että mä en osaa lukea. Mä en pysty kirjoittamaan tai pystyn kirjoittamaan, mut mä en näe mitä mä kirjoitan. Mä en tiedä mitä kello on. Mä en näe, mitä mä puen päälle. Mä en pysty liikkumaan itsenäisesti. Missään. Mä en osaa tehdä mitään. Eli mä oon silloin kaksikymppisenä joutunut aloittamaan kaiken alusta uudestaan. Ja ja vanhemmat yrittää tehdä kaiken sun puolesta, ja loppujen lopuksi se on pahin mitä sä pystyt tekemään, on tehdä puolesta. Ja onneksi mä ymmärsin silloin heittää tavarat seinään, kirotta päräyttää ja ja todeta että ei tästä tule mitään näin. Että se on ollut niinku pitkä matka oikeastaan meille kaikille, koko mun lapsuusajan perheelle.

Ääniä lastenhuoneesta

00:03:11 Haastateltava Vigg:

Missä Ellu-vauva on?

3-vuotias lapsi:

Tossa.

Haastateltava Vigg:

No haepas Ellu-vauva.

Lapsi:

En.

Haastateltava Vigg:

Hae vaan.

Lapsi:

En.

Haastateltava Vigg:

Tuo äidille Ellu-vauva. Onks sul täällä tablettikin päällä?

Lapsi:

On.

Haastateltava Vigg:

Joo-o.

00:03:25 Toimittaja Reijonen:

Nytten sinulla on 3 lasta. He on nyt sitten 16- ja 11- ja 3-vuotiaat. Mitä haluaisit kertoa siitä, että miten tää sinun sokeus vaikuttaa teidän perheen arkeen?

00:03:39 Haastateltava Vigg:

Mä oon ihan vakuuttunut siinä siitä, että jokaisessa perheessä on tietyt säännöt. Meidän perheessä ne säännöt on ne, että meillä on eteisessä kenkäteline kenkiä varten. Elikkä ne kengät laitetaan siihen kenkätelineelle, jotta mä en kompastu niihin, kun mä tuun. Myöskin se, että meillä on leluilla tietyt paikat ihan jo siitä syystä, että äitikin pystyy leikkimään. Ja myöskin se, että meillä pitää vastata ääneen. Meillä ei riitä se tän päivän nyökyttely tai peukuttaminen niinku asioihin vaan täällä on semmoinen äiti, joka vaatii niinku ääneen vastauksen.

Ääniä lastenhuoneesta

00:04:14 Haastateltava Vigg:

Onko sulla jossain Ellu-vauvan tuttipullo? Löydätkö sen?

Lapsi:

Ei missään ole.

Haastateltava Vigg:

Eikö missään ole? No antaisitko Ellu-vauvalle jotain ruokaa?

Lapsi:

En! Ku mä annan sille maitoa.

00:04:28 Toimittaja Reijonen:

Kertoisitko että millaista lasten ja perheen kanssa liikkuminen on?

00:04:33 Haastateltava Vigg:

Elikkä että jos vaikka minä ja avustaja ja joku kolmas lähdemme liikenteeseen niin se avustaja on maksuton. Mä maksan sen omavastuuni ja sitten tää kolmas henkilö niin hänestä mä joudun maksamaan sitten tosiasiallisista kuluista kolmanneksen. Eli jos sen taksikyydin hinta on vaikka 90 € niin kolmannes siitä on 30 €. Elikkä sitten kun todennäköisesti se, joka mukana on, on oma lapsi, niin mä maksan 30 € plus sen oman omavastuuni.

00:05:06 Toimittaja Reijonen:

Ja tää oli nyt sellainen muutos, mikä oli tullut sitten viime kesäkuussa, eiks näin ole?

00:05:10 Haastateltava Vigg:

Kyllä joo kyllä. Eli aikaisemmin lapset maksoivat myöskin sen omavastuun sen julkisen kulkuvälineen mukaan ja lasten hinnan ja ja nyt se on sitten niistä tosiasiallisista kuluista.

00:05:23 Toimittaja Reijonen:

Onko tässä kuudentoista vuoden perspektiivillä kun katsoo asioita niin onko asiat mennyt sinuun nähdäksesi ja nämä käytännöt niin parempaan vai huonompaan suuntaan? Ja olisiko jotain esimerkkejä joita haluaisit nostaa?

00:05:37 Haastateltava Vigg:

No esimerkiksi nuorimmaisen hoitovuoroja on täysin mahdoton sokeana tehdä, eli mä en pysty valitsemaan niitä hoitopäiviä siellä hänelle ja näin pois päin. Tai sitten esimerkiksi tiedote on tehty kuvapohjalle, jolloin se ei aukea mulle. Ja mulle jää niinku tavallaan pimentoon se, että mitä siinä tekstissä lukee.

00:06:00 Toimittaja Reijonen:

No tuntuuko susta Päivi, jääkö näkövammaisten oikeuksien puolustaminen liialti näkövammaisten tehtäväksi vai ottaako riittävästi sitten muutkin tahot koppia näiden oikeuksien puolustamista?

00:06:14 Haastateltava Vigg:

No tietysti näkövammaisten on syytäkin ottaa itse asiakseen omien asioidensa ajaminen, koska me, sehän on meille arkea ja me eletään sen asian kanssa kaiken aikaa. Mutta mä toivoisin kyllä ehkä enemmänkin sitä yhteistyötä nimenomaan järjestökentältä ja musta on tosi tärkeätä, että esimerkiksi media nostaa näitä asioita aika ajoin esille. Eikä pelkästään näkövammaisten vaan ylipäänsä kaikkien

vähemmistöjen asioita, koska meidän suomalaisten, meillä on asiat tosi hyvin, mutta sitten meillä on tiettyjä epäkohtia ja ei ihmiset joiden elämään se ei kosketa, niin eihän ne niistä tiedä, ellei niistä kerrota ja puhuta.

00:06:53 Toimittaja Reijonen:

No millä tavoin sä olet Päivi itse osallistunut tähän, että näkövammaisten asioista puhuttaisiin enemmän?

00:07:00 Haastateltava Vigg:

No mähän tietysti puhun näistä hyvin mielelläni pitkään ja hartaasti, kenelle vaan, missä vaan, milloin vaan. Elikkä käyn paljon puhumassa näkövammaisasioista. Sen lisäksi mä pyrin vaikuttamaan asioihin olemalla mukana niinku järjestötoiminnassa. Ja sitten just tää Tampereen Seudun Näkövammaisten Näkemättä kaunis -yhteisö, niin siellä voi kirjoittaa siitä omasta elämästään ja kertoa sitten että minkälaista se arki sen oman näkövamman kanssa on. Nää on kaikki semmoisia asioita, jotka mun mielestä pitää sitä asiaa yllä. Eikä aina tarvitse tavallaan osoittaa niitä virheitä ja miten huonosti asiat on, vaan oikeasti voi joskus myös kertoa, että että miten hyvin asiat on.

00:07:43 Miesääni:

Tämä on Radio Moreeni.